

Sammen om inklusion

Strategi til at give alle børn og unge mulighed for
deltagelse i almene fællesskaber

Version 18-08-2025

Vedtaget af Børne- og Ungeudvalget den

Oversigt

Alle børn og unge har ret til at være en del af almene fællesskaber	1
Stærke almene fællesskaber	2
Seks spor i den fælles udvikling i dagtilbud, klubber og skoler	2
Strategiens seks spor	2
1. Inddragelse og medvirken	3
2. Forebygge i almene fællesskaber	3
3. Høje faglige og organisatoriske kompetencer	3
4. Tværgående økonomisk ansvarlighed	4
5. Evidens- og databaserede beslutninger	4
6. Opgavefokus og samskabelse	4
Baggrundsmateriale	5

Alle børn og unge har ret til at være en del af almene fællesskaber

Byrådet ønsker, at alle børn og unge i Slagelse Kommune udvikler sig til aktive og livsduelige voksne, der kan indgå i fællesskaber med andre medborgere. Den ønskede udvikling skal ske ved at styrke almene fællesskaber giver deltagelsesmuligheder for børn og unge uanset deres forudsætninger.

Stærke almene fællesskaber

Børne- og ungeområdet arbejder målrettet med børnenes og de unges almene hverdag og fællesskaber. Fokus på de almene fællesskaber understøtter at:

- Alle børn og unge får et godt pædagogisk tilbud i de almene miljøer.
- Dagtilbud, klubber og skoler er steder, hvor alle børn og unge trives og har lyst til at være.
- Forældre bliver hjulpet i deres forældrerolle og får familieliv og arbejde til at hænge sammen.
- Alle unge får en god start på voksenlivet gennem enten uddannelse eller job.
- Alle voksne omkring barnet / den unge arbejder sammen for at forhindre, at udskillelsen fra fællesskabet sker
- Færre får brug for støtte, når de bliver voksne.

Seks spor i den fælles udvikling i dagtilbud, klubber og skoler

Forskellen mellem mål og virkelighed kræver både individuelle og fælles indsatser. Inklusionsstrategien er den fælles retning for ledelse, medarbejdere og politiske beslutningstagere. Strategien er en vejviser for de store og små daglige beslutninger og prioriteringer. De konkrete indsatser skal aftales og gennemføres af de involverede parter i hverdagen. Dette skal løbende udmonte sig i lokale og fælleskommunale indsatser, målbeskrivelser og handleplaner.

Realiseringen af de konkrete indsatser kendetegnes ved:

- Pædagogiske løsninger – fællesskabet tilpasser sig
- Tværfaglighed – vi løfter inklusion sammen
- En lærende tilgang - klare indsatsmål, handlingsplaner og løbende evaluering, hvor vi hele tiden gør os klogere på opgaven

Strategiens seks spor

På baggrund af forskning, erfaring fra andre kommuner og interne faglige drøftelser i Slagelse kan der udpeges seks spor, som i kombination tilsammen bringer børne- og ungeområdet videre i inklusionsopgaven. Sporene er:

1. Inddragelse og medvirken
2. Forebygge i almene fællesskaber
3. Høje faglige og organisatoriske kompetencer
4. Tværgående økonomisk ansvarlighed
5. Evidens- og databaserede beslutninger
6. Opgavefokus og samskabelse

1. Inddragelse og medvirken

Forældre, børn og unge er altid med til at finde og gennemføre løsninger, også når et barn eller en ung er i fare for at glide ud af det almene fællesskab.

Inddragelse og medvirken betyder at vi skal:

- Sikre, at alle børn, unge og forældre bliver hørt og har indflydelse på aftaler om deres hverdag.
- Etablere rammer med plads til børn og forældre i tværfaglige sammenhænge.
- Skabe tryghed og lydhørhed i møder mellem fagpersoner, børn og forældre.
- Vise ansvarlighed over for input fra børn, unge og forældre, så det får betydning og opmærksomhed.
- Tilbyde relevant og rettidig rådgivning.
- Have de nødvendige understøttende funktioner til stede i læringsmiljøerne.

2. Forebygge i almene fællesskaber

Ledelse og medarbejdere tilpasser rammerne for børnenes hverdag, så alle børn og unge oplever at høre til i de almene pædagogiske miljøer.

For at understøtte forebyggelsen i de almene fællesskaber gælder:

- Læringsmiljøer er rummelige og robuste, så alle børn – uanset forudsætninger – oplever tilhør og deltagelse.
- Voksne har adgang til relevant støtte og ressourcer i udfordrende situationer.
- Forstærkede pædagogiske rammer omkring børn i faglige eller sociale vanskeligheder.
- Viden deles på tværs af fagligheder og løsninger er fælles.
- Fællesskaberne skal tilpasses hurtigt og målrettet, når behovet opstår.

3. Høje faglige og organisatoriske kompetencer

Ledere og medarbejdere justerer løbende egen praksis i forhold til de konkrete opgaver.

Vi planlægger, forenkler og strukturerer vores arbejde, så tid og ressourcer bruges bedst muligt.

For at højne de faglige og organisatoriske kompetencer gælder:

- Medarbejdere har viden og redskaber til at skabe inkluderende læringsmiljøer.
- Fælles forståelse og ansvar er til stede på tværs af dagtilbud, skoler, klubber og understøttende funktioner.
- Organisering og strukturer er tilrettelagt efter fællesskabets behov
- Børns og forældres perspektiver skal indgå i de pædagogiske overvejelser.
- Barnets ret til deltagelse er en integreret del af ledelsens beslutninger.

4. Tværgående økonomisk ansvarlighed

Vi skal samarbejde på tværs af centre for at sikre, at ressourcerne bruges effektivt og til gavn for alle børn og unge i kommunen.

For at styrke den tværgående økonomiske ansvarlighed skal vi:

- Koordinere på tværs af centre og faggrupper
- Vurdere mulige konsekvenser for hele kommunen ved lokale løsninger.
- Fordele ressourcer ud fra det fælles mål og inklusionsopgaven – ikke lokale særinteresser.
- Have gennemsigtige og involverende budgetprocesser.
- Udvikle pædagogiske løsninger, der kan anvendes på tværs af dagtilbud, skoler og klubber.
- Løbende vurdere om indsatserne er de rigtige og mindst indgribende

5. Evidens- og databaserede beslutninger

Vi bruger data og forskning som grundlag for beslutninger om børn og unges deltagelsesmuligheder i de almene fællesskaber.

Data- og evidensbaserede beslutninger betyder, at vi:

- Bruger data om trivsel, fravær og deltagelse til at justere pædagogikken.
- Anvender trivselsmålinger, observationer og læringsdata som grundlag for fælles faglige vurderinger.
- Samarbejder med professionshøjskoler og universiteter.
- Bruger forskningsbaseret viden om børns behov for tryghed, tilknytning, faglig udvikling og fællesskab.
- Har en fælles pædagogisk retning med fokus på co-teaching, differentiering og relationskompetence.
- Udvikler enkle beslutningsværktøjer baseret på viden og data.

6. Opgavefokus og samskabelse

Vi fokuserer på, hvad opgaven kræver. Vi samskaber på tværs af klubber, dagtilbud, skoler og de centrale understøttende funktioner for at finde pragmatiske løsninger i et fælles partnerskab.

Vi skal samarbejde på tværs og handle ud fra opgavens behov betyder, at:

- Vi løser komplekse udfordringer i fællesskab på tværs af dagtilbud, skoler, klubber og centrale funktioner.
- Vi flytter medarbejdere, viden og støtte hurtigt derhen, hvor behovet er størst.

- Vi deler erfaringer og idéer på tværs af fag og afdelinger med udgangspunkt i lokale opgaver.
- Vi tager fælles ansvar og arbejder som ét hold om opgaverne.

Baggrundsmateriale

- FNs Børnekonvention
- UNESCOs Salamancaerklæring
- Folkeskoleloven
- Dagtilbudsloven
- Barnets Lov
- Lov om kommunal indsats for unge under 25 år (KUI)
- Børne- og Ungpolitikken, Slagelse Kommune
- Procespapir – version 1 – Udkast til inklusionsstrategi, Slagelse Kommune 2024
- Politisk strategi for det specialiserede voksenområde 2024 – 2030, Slagelse Kommune
- Børne- og Undervisningsministeriets vidensenhed, juni 2025. 14 anbefalinger til en almen grundskole, der kan mere for flere. https://skolemonitor.dk/nyheder/inklusion_og_trivsel/article18300945.ece:

Hovedpunkterne i VIBUS' anbefalinger:

- **Styrkelse af almenområdet:**

VIBUS anbefaler, at der skabes et stærkere almenområde, hvor flere børn og unge med særlige behov kan inkluderes i den almene pædagogik.

- **Tværfagligt samarbejde:**

Der lægges vægt på et tættere samarbejde mellem lærere, pædagoger og andre relevante fagpersoner.

- **Kompetenceudvikling:**

Der er fokus på, at lærere og pædagoger får den nødvendige viden og kompetencer til at arbejde inkluderende.

- **Fleksible læringsmiljøer:**

Anbefalingerne peger på behovet for fleksible læringsmiljøer, der kan tilpasses det enkelte barns behov.

- **Tidlig indsats:**

VIBUS understreger vigtigheden af en tidlig indsats for at identificere og støtte børn og unge med særlige behov.

- **Involvering af forældre:**

Forældrene skal inddrages aktivt i processen for at sikre en fælles forståelse og samarbejde.

- **Konkrete redskaber og værktøjer:**

Der er behov for konkrete redskaber og værktøjer, der kan understøtte inklusion i praksis.

- Børne- og Undervisningsministeriet, juni 2025: Afrapportering fra den lovforberedende ekspertgruppe om regler på inklusions- og specialundervisningsområdet. <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf25/juni/250624-tilgengeliggjort-afrapportering-fra-den-lovforberedende-ekspertgruppe-om-regler-p-inklusions-o.pdf>. Ekspertgruppen har haft til formål at justere de lovgivningsmæssige rammer for specialundervisning i folkeskolen for at styrke inklusionen og sikre, at flere elever kan forblive i den almene undervisning. Ekspertgruppen anbefaler en række ændringer for at styrke inklusion og specialundervisning i folkeskolen. De foreslår bl.a. en ny pædagogisk-didaktisk handleplan med hyppigere opfølgning, ophævelse af 9-timersgrænsen for specialundervisning i almenklassen, og mulighed for forstærket undervisning som et alternativ til specialklasser. Derudover anbefales ændringer i reglerne for sygeundervisning og revisitation, samt at forældre får mulighed for at anmode om en pædagogisk-didaktisk handleplan og klage over manglende opfølgning. Hovedpunkter i anbefalingerne:

- **Ny pædagogisk-didaktisk handleplan:**

En handleplan med hyppigere opfølgning (mindst hver 3. måned) skal sikre en mere målrettet indsats for elever med særlige behov.

- **Ophævelse af 9-timersgrænsen:**

Den nuværende grænse for, hvornår en elev i almenklassen overgår til specialundervisning, foreslås ophævet. Det betyder, at elever kan modtage mere støtte i almenklassen uden at skulle visiteres til specialundervisning.

- **Forstærket undervisning:**

Som et alternativ til segregeret specialundervisning foreslås forstærket undervisning, som kan tilpasses elevernes behov i almenklassen eller en mellemform.

- **Ændringer i sygeundervisning:**

Ekspertgruppen foreslår, at sygeundervisning erstattes af fraværsundervisning, som kan foregå online og på tværs af skolerne, samt at skolerne skal handle hurtigere ved længerevarende fravær.

- **Ændringer i revisitation:**

Kravet om en pædagogisk-psykologisk vurdering (PPV) ved revisitation af elever i specialundervisning foreslås ophævet.

- **Forældres rettigheder:**

Forældre får ret til at anmode om en pædagogisk-didaktisk handleplan og pædagogisk psykologisk rådgivning, samt mulighed for at klage over manglende opfølgning på handleplanen.